

چرا برنامه‌های آموزگار شکست خورد؟

۹ آبان ۱۴۰۱ ساعت ۱۸:۱۰

تغییرات اقتصادی که آموزگار آغاز کرده بود، چندان هم نتیجه مثبتی نداد. شعار مبارزه با فساد اقتصادی مناسب بود اما از نظر ناظران سیاسی ایران برگشت از سیاست اقتصادی گذشته به قدری خشن، سریع و ناگهانی بود که بازرگانان و صاحبان صنایع و بطور کلی جامعه اقتصادی ایران را شوکه کرد و واکنش‌های مطلوبی به بار نیاورد.

یکی از برنامه‌های مورد تأکید آموزگار در دوران نخست‌وزیری در سال ۵۶، اصلاح امور اقتصادی بود. او اقدامات متعددی در این زمینه انجام داد و تلاش نمود از طریق این اقدامات نظر مساعد مخالفان از جمله تجار، بازرگانان و گروه‌های مذهبی را جلب نماید؛ اما این اقدامات نتایج کاملاً معکوسی به بار آورد و خود علت مزیدی بر نارضایتی‌های مردمی گردید.

«تغییرات اقتصادی که آموزگار آغاز کرده بود، چندان هم نتیجه مثبتی نداد. شعار مبارزه با فساد اقتصادی مناسب بود اما از نظر ناظران سیاسی ایران برگشت از سیاست اقتصادی گذشته به قدری خشن، سریع و ناگهانی بود که بازرگانان و صاحبان صنایع و به طور کلی جامعه اقتصادی ایران را شوکه کرد و واکنش‌های مطلوبی به بار نیاورد. تجار بازار به علت استفاده بیشتر اعتبارات بانکی در گذشته از این تدابیر بیشتر ناراضی بودند. اقدام تنگ‌نظرانه قطع کلیه وجوهای معمول دولت به نهادهای مذهبی که برای تأسیس و مرمت مکان‌های مذهبی و یا برای اداره مدارس و مجامع مذهبی هزینه می‌شد، موجب رنجش محافل مذهبی شد که از آن برخوردار بودند.

دفاع آموزگار از طرح بزرگراه شمالی - جنوبی تهران که از بازار بزرگ تهران عبور می‌کرد موجب دامن زدن شایعات علیه دولت شد که قصد دارد تجارت و کسب و کار مردم را بهم زند، این مسئله موجب افزایش نارضایتی در میان جوامع مذهبی طبقات متوسط تجار بازار علیه دولت و شاه شد به علاوه آموزگار، از درون یک نظام سیاسی و اداری برخاسته بود که تلاشش منوط به نجات کشور از بحران اقتصادی و سیاسی در چارچوب نهادهای موجود سنتی، سلطنتی با تمایلی به نوگرایی و با نگاهی به غرب بود و هیچ راه حل مناسبی برای برونرفت کشور از یک اقتصاد نامتعادل وابسته به ارگانیکسم اقتصاد سرمایه دار غربی نداشت.»

منبع: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، جمشید آموزگار: به روایت اسناد ساواک، مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت

اطلاعات، ۱۳۸۲، صص ۲۸-۲۹

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48972/چرا-هاي-برنامه-چورد-شكست-آموزگار-هاي-برنامه-چورد>